

หน่วยการ เรียนรู้ที่ 1

..ชุมชนปลอดภัย..

สุขศึกษาและพลศึกษา ม.4 เทอม 2

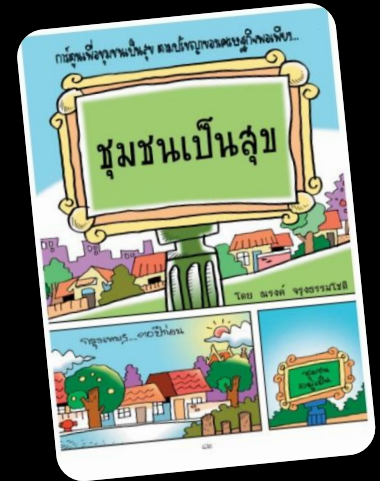

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

กระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนมีความสำคัญต่อสุขภาพ และความปลอดภัยในชีวิตของบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งหลักการดำเนินงานของกระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องยึดหลักความร่วมมือกันของคนในชุมชนเป็นพื้นฐาน ตลอดจนต้องมีการประเมินกระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนที่มีความถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขโครงการสร้างเสริมความปลอดภัยที่กำลังดำเนินการและที่จะจัดทำต่อไปในอนาคตบรรลุผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

ทั้งนี้ชุมชนจะต้องสร้างความตระหนักในความ
ปลอดภัยของบุคคลในชุมชนด้วย รวมทั้งต้องร่วมกัน
เรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายด้านความ
ปลอดภัย และทราบแหล่งให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ
ด้านความปลอดภัย เพื่อการคุ้มครองความปลอดภัยของ
ตนเอง ครอบครัว และชุมชน

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- เอ๊ะ ๆ ๆ ทำไมต้องเรียนความปลอดภัยในชุมชน ??

ความปรารถนาที่จะมีชีวิตที่มีความสุขและปลอดภัยจากภัยอันตราย เป็นความต้องการตามธรรมชาติของเราทุกคน กระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่ทุกชุมชนควรดำเนินการ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยและการมีชีวิตที่ดีของคนในชุมชน การเรียนรู้และทำความเข้าใจเรื่องกระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน จะช่วยให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างเสริมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในชุมชนของตนเองได้

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

เนื่องจากปัญหาความไม่ปลอดภัยเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งอาจทำให้บุคคลเกิดการบาดเจ็บ สูญเสียชีวิตหรือสูญเสียทรัพย์สิน เช่น ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั้งจากการถูกปล้น ชิงทรัพย์ การทำร้ายร่างกาย การฆ่า การข่มขืน หรือปัญหาความไม่ปลอดภัยและความเสี่ยงต่อการติดสารเสพติดของเยาวชน หรือปัญหาอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุร้ายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ถ้าบุคคลมีพฤติกรรมประมาท ขาดความระมัดระวัง **การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนจึงมีความสำคัญการลดปัญหาความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ดังกล่าว**

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- ความหมายและความสำคัญของกระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

กระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน หมายถึง ขั้นตอนหรือลำดับการดำเนินงานเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน ซึ่งปัจจุบันกระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนได้ใช้กรอบแนวคิดของโครงการที่เรียกว่า .. **ชุมชนปลอดภัย (Safety community)** ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ใช้ต่อสู้กับปัญหาอุบัติเหตุและความไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยมีหลักการดำเนินงานที่ มุ่งเน้นให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชุมชน เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและลดพฤติกรรมเสี่ยงระดับบุคคล

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

ทุกชุมชนควรสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนของตนเองให้เกิดขึ้น เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนให้มีสุขภาพดี ไม่ให้ได้รับอันตรายจากปัญหาความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการสร้างเสริมความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ และยึดหลักการร่วมแรงร่วมใจกันของชุมชนเป็นพื้นฐาน

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

หลักการดำเนินการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- ชุมชนปลอดภัย ต้องมีหลักการดำเนินงานสร้างเสริมความปลอดภัย ดังนี้
 1. ชุมชนต้องดำเนินการป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดจากความสนใจหรือปัญหาของชุมชน เช่น การป้องกันภัยจากสารเสพติด การป้องกันภัยจากอัคคีภัย การป้องกันภัยจากโจรผู้ร้ายโดยอาจมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ สถาบันต่าง ๆ ในระดับชุมชน เพื่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

การป้องกันภัยจากสารเสพติด

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

2. ชุมชนต้องมีการเชื่อมโยงกับ
หน่วยงานหรือ องค์กรภายนอกชุมชนที่
เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาคความ
ไม่ปลอดภัย และปัญหาการเกิดปัจจัย
เสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตรายต่าง ๆ

การร่วมมือระหว่างชุมชนกับองค์กรนอกชุมชน

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

3. ชุมชนต้องมีระบบการเฝ้าระวังภัยอันตรายของชุมชน ที่จะนำไปสู่การประเมินขนาดของปัญหาสาเหตุของปัญหา และปัจจัยเสี่ยงของความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4. ชุมชนต้องมีระบบการสำรวจความปลอดภัยในสิ่งแวดล้อม และพฤติกรรมเสี่ยงในชุมชน และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลการเกิดอันตราย เพื่อที่จะดำเนินการวางแผนแก้ไขต่อไป

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

5. ชุมชนต้องมีการต่อต้านสิ่งแวดลอมและพฤติกรรมเสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนได้แก่ ต่อต้านผลิตภัณฑ์เสี่ยง และ สิ่งแวดลอมอันตราย เช่นของเล่นที่เป็นอันตรายต่อเด็กเล็ก เครื่องสำอางที่ หลอกลวงประชาชน การสร้างถนนในชุมชนโดยไม่มีทางเท้า หรือทางสำหรับ คนเดินข้ามถนน การใช้สารเคมีหรือสารพิษที่เป็นอันตรายต่อคนในชุมชน เป็นต้น รวมทั้งการต่อต้านพฤติกรรมการก่อให้เกิดอันตรายของบุคคล เช่น พฤติกรรมเมาแล้วขับ พฤติกรรมการเสพยาเสพติด พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการ เกิดปัญหาอาชญากรรมและปัญหาทางเพศ เป็นต้น

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

6. ชุมชนต้องมีระบบการฝึกอบรมการสอน หรือเผยแพร่ความรู้ซึ่งกันและกันระหว่างคนในชุมชน ในเรื่องของการสร้างเสริมความปลอดภัย และการลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดภัยอันตรายต่าง ๆ

7. ชุมชนต้องมีระบบการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน เช่น การเกิดอัคคีภัย การเกิดภัยธรรมชาติ โดยต้องมีการจัดระบบการอพยพผู้คนและแจ้งข่าวสาร มีการปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บที่มีประสิทธิภาพ

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

การเตรียมความพร้อม
ในการเกิดอัคคีภัย

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

8. ชุมชนต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานที่จัดขึ้นภายในชุมชนของตนเอง โดยกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม

9. ชุมชนต้องมีการรวบรวมความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการดำเนินงานสร้างความปลอดภัยในชุมชนของตนเอง

เผยแพร่สู่สังคมอื่น ๆ เพื่อขยายผลในการ

สร้างเสริมความปลอดภัยในระดับ

ประเทศชาติต่อไป

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

การสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนส่งผลดีต่อประชาชนที่อาศัยในชุมชน ช่วยทำให้บุคคลมีสวัสดิภาพในการดำรงชีวิต ปราศจากการเจ็บป่วย และการได้รับอันตรายจากภัยอันตรายต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนสามารถนำตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชนต่อไปนี้ มาปรับใช้ให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนตนเอง เพื่อการเป็นชุมชนที่ปลอดภัยและมีสุขภาพที่ดีของทุกคน

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

กิจกรรมหรือโครงการด้านความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

- กิจกรรมรณรงค์ขับขี่ปลอดภัยในวันปีใหม่ เป็นโครงการกิจกรรมด้านความปลอดภัยของเครือข่ายชุมชนปลอดภัย ช่วยสวนเงิน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนกับเด็กและคนในชุมชนในวันปีใหม่ และเพื่อสร้างความตระหนักในการขับขี่อย่างปลอดภัย มีแนวทางการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดป้ายรณรงค์เพื่อเผยแพร่วิธีการป้องกันอุบัติเหตุ การจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการขับขี่อย่างปลอดภัยการจัดการแข่งขันตอบคำถามเรื่องความปลอดภัยในการขับขี่

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

กิจกรรมรณรงค์ขับเคลื่อนความปลอดภัยในวันปีใหม่

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- โครงการจักรยานปลอดภัย สุขภาพสดใส เป็นโครงการสร้างเสริมความปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางการจราจร โดยคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ที่สนับสนุนให้เกิดกลไกการดำเนินงานในระดับชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกระบวนการชุมชนให้ตระหนักถึงการป้องกันอุบัติเหตุและการบาดเจ็บจากการจราจรในเด็ก สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และเพื่อสร้างพฤติกรรมความปลอดภัยแก่เด็ก ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน มีกลุ่มเป้าหมายและเครือข่ายเป็นเด็กในกรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

ชุมชนปลอดภัย 10 ชุมชน และโรงเรียน
ปลอดภัย 20 แห่ง มีแนวทางการ
ดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การ
สร้างค่านิยมในการใช้รถจักรยานและการ
ขับขี่อย่างปลอดภัยในชุมชนเสริมสร้าง
ให้มีมาตรฐานของการขับขี่และการใช้
อุปกรณ์เสริมป้องกันการบาดเจ็บในการ
ขับขี่รถจักรยาน เป็นต้น

รณรงค์ขับขี่ปลอดภัย

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- โครงการเผยแพร่ความรู้เพื่อความปลอดภัยสู่ชุมชน เป็นโครงการสร้างเสริมความปลอดภัยของชมรมยุวชนบ้านตลาดเกียบ อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากความตระหนักถึงปัญหาอันตรายที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในชุมชน โดยกลุ่มชนรมเยาวชนของบ้านตลาดเกียบได้จัดโครงการดังกล่าวขึ้น เพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน โดยมีวิธีการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของชุมชน

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- เพื่อให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องความปลอดภัย เช่น รถรงค์เมาไม่ขับ วิธีป้องกันการจมน้ำ และการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เรื่องการสวมหมวกนิรภัย อย่างปลอดภัย รวมทั้งการจัดป้ายเตือนภัยตามจุดอันตรายต่าง ๆ อีกทั้งประสานกับหน่วยงาน เช่น สายตรวจชุมชน ในการเตรียมแผนเฝ้าระวังภัย ในช่วงเทศกาลวันปีใหม่

สายตรวจชุมชน

การจัดป้ายเตือนภัยตามจุดอันตราย

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

➤ การสร้างเสริมความปลอดภัยจากการเดินทางโดยรถจักรยานยนต์

- เมื่อขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ต้องสวมหมวกนิรภัยทุกครั้ง
- ถ้าเป็นผู้ขับขี่ ต้องไม่ขับรถเร็วเกินไป และต้องไม่ขับขี่ด้วยความคึกคะนอง
- ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด
- ห้ามดัดแปลงปรับเปลี่ยนสภาพรถจักรยานยนต์ให้แตกต่างไปจากสภาพปกติ
- ตรวจสอบสภาพรถให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

➤ การสร้างเสริมความปลอดภัยจากการเดินทางโดยรถยนต์ และรถโดยสารประจำทาง

- เมื่อโดยสารรถยนต์ต้องคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง
- อย่าห้อยโหนรถประจำทาง
- ขึ้น – ลง รถประจำทางตรงป้ายและเมื่อรถจอดสนิท
- ควรสังเกต และระมัดระวังภัยจากผู้โดยสารรถประจำทางด้วยกัน เช่น
ระวางการถูกล้วงกระเป๋า การทำอนาจารโดยเฉพาะ วัยรุ่นผู้หญิง หรือการถูกทำ
ร้ายร่างกาย

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- อย่าโดยสารรถยนต์ไปกับคนที่รู้จักโดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง
- ไม่ควรโดยสารรถแท็กซี่ตามลำพังโดยเฉพาะในเวลากลางคืน
- ไม่โดยสารรถที่ผู้ขับขี่ดื่มสุราเมเาขณะขับรถ
- ไม่ขึ้นไปนั่งบนหลังคารถ
- ถ้ามีรถโรงเรียนควรโดยสารรถโรงเรียนแทน
การโดยสารรถประจำทางทั่วไป

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

- การสร้างเสริมความปลอดภัยจากการการเดินทางเท้าหรือเดินบนถนน
 - ไม่ใช้ทางเท้าหรือถนนเป็นที่วิ่งเล่น และไม่เล่นหยอกล้อกันในระหว่างเดินบนถนน
 - เดินชิดขอบด้านในของถนนหรือทางเท้าในทิศทางตรงข้ามกับรถเพื่อจะได้มองเห็นรถที่วิ่งมา
 - ไม่เดินใกล้สายไฟ บริเวณที่กำลังก่อสร้าง หรือสิ่งที่จะเห็นว่าเป็นอันตรายต่าง ๆ

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

กิจกรรมหรือโครงการด้านความปลอดภัยจากปัญหาอาชญากรรมและโจรผู้ร้าย

- โครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย เป็นโครงการสร้างเสริมความปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายในชุมชน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ให้ชุมชนช่วยกันดูแลและสอดส่องปัญหาความไม่ปลอดภัยในร่างกายและทรัพย์สินร่วมกัน โดยมีการรวมกลุ่มของเพื่อนบ้านในละแวกเดียวกัน 3-4 หลังคาเรือน ผลัดกันดูแลบ้านและกำหนดจุดเตือนภัยที่รู้จักกันเฉพาะกลุ่ม พร้อมกับแจ้งข้อมูลให้กับตำรวจในท้องที่ที่ได้รับทราบ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไป

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

1. การป้องกันการลักทรัพย์ในที่พักอาศัย

1.1 ก่อนออกจากบ้าน ควรมีคนที่ไว้ใจได้อยู่ดูแลที่พักอาศัย, ควรเปิดไฟบางห้องไว้

1.2 ก่อนเปิดประตูบ้าน ก่อนเปิดประตูบ้านรับแขก ควรดูให้ทราบแน่ชัดว่าเป็นผู้ใด
ตรวจสอบบัตรประจำตัวช่างซ่อมหรือตัวแทน บริษัทต่างๆที่จะเข้ามาในบ้าน 1.3
นอนหลับตอนกลางคืน เมื่อพลบค่ำควรรูดม่านปิด ไม่ให้คนนอกมองเห็นด้านใน

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

➤ การสร้างเสริมความปลอดภัยจากอาชญากรรม

1. การป้องกันการลักทรัพย์ในที่พักอาศัย

1.1 ก่อนออกจากบ้าน ควรมีคนที่ไว้ใจได้อยู่ดูแลที่พักอาศัย, ควรเปิดไฟบางห้องไว้

1.2 ก่อนเปิดประตูบ้าน ก่อนเปิดประตูบ้านรับแขก ควรดูให้ทราบแน่ชัดว่าเป็นผู้ใด, ตรวจสอบบัตรประจำตัวช่างซ่อมหรือตัวแทน บริษัทต่าง ๆ ที่จะเข้ามาในบ้าน

1.3 นอนหลับตอนกลางคืน เมื่อพลบค่ำควรรูดม่านปิด ไม่ให้คนนอกมองเห็นด้านใน

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

1.4 ข้อควรปฏิบัติ ไม่ปล่อยให้ที่พักรอภัยมี
ต้นไม้สูง, ควรผูกมิตรกับเพื่อนบ้าน, ไม่ควร
เก็บของมีค่าไว้ที่บ้าน ถ้ามีโทรศัพท์ชักถามว่า
มีคนอยู่บ้านไหม ให้ตอบว่าอยู่กันหลายคน,
เมื่อเกิดเหตุร้ายไม่ควรพยายามจับผู้ร้ายด้วย
ตนเอง(โทร. 191)

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

2. การป้องกันการล้วงกระเป๋า

- 2.1 ไม่นำทรัพย์สินมีค่าพกติดตัวจำนวนมาก
- 2.2 พกกระเป๋าเงินไว้ในที่ปลอดภัย
- 2.3 กระเป๋าถือสตรี ควรถือกระชับมือไว้
- 2.4 พึงระลึกไว้ว่า คนร้ายเป็นได้ทุกเพศทุกวัย
- 2.5 หลีกเลียงสถานที่ที่มักเกิดเหตุร้าย
- 2.6 เมื่อถูกล้วงกระเป๋า ควรตะโกนขอความช่วยเหลือ

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

กิจกรรมหรือโครงการด้านความปลอดภัยจากสารเสพติด

- โครงการ**ทูบีวันเบอร์วัน (TO BE NUMBER ONE)** เป็นโครงการในทูลกระหม่อมมหัทธิอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี มีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้ประชาชนและเยาวชนในชุมชนทั่วประเทศไทยมีความตระหนักถึงพิษภัยของสารเสพติดและปลูกฝังค่านิยมในการต่อต้านสารเสพติด โดยมีการดำเนินงานผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้คำขวัญที่ว่า เป็นหนึ่ง โดยไม่พึ่งยาเสพติด

ตัวอย่างการสร้างเสริมความปลอดภัยในชุมชน

จัดกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของเยาวชนโดยการเล่นกีฬา เล่นดนตรี เต้นแอโรบิก และการทำกิจกรรมที่สร้างประโยชน์ให้สังคมต่าง ๆ รวมทั้งมีการบำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติดให้กลับคืนสู่สังคมภายใต้โครงการ ใคร่ติดยายกมือขึ้น

กิจกรรมโครงการทูปีนัมเบอร์วัน

